

Verða tjóðveldismenn tiknir til soldátar í Danmørk?

Fyrir fáum árum síðan tók ein vinur mín prógv í Danmørk. Hann hefur mangan fortalt mér, at hann aldri fekk boð um at mæta til at gera verjuskuldur — ella á donskum værnepligt. Hann hevur ferð aftan á ferð sagt, at hann skilur onki av tí ið »14. september« skrivur, og tjóðveldismenn rópa upp um, at føroyingar eru verjuskuldugir.

Hann sigur nú, at hann hevur lurtat eftir teirri frágreiðing, sum P. M. Dam, logmaður hevði í útvarpi Føroya viðvikjandi verjuskuldur, og nú skilur hann tað soleiðis, at teir føroyingar, sum lera í Danmørk, verða ikki boðaðir til verjuskuldur, meðan teir lera har niðri — uttan so, at teir ganga longri enn ta normalu lærutíðina. Gongur ein føroyingur á seminarium í Danmørk og nýttir 5 ár at lera í, verður hann ikki boðaður alt tjena verjuskuldur; tí 5 ár er tann vanligi tíðin at lera til lærara Hesin vinur mín sigur, at saman við honum gingu fleiri føroyingar á seminarium í Danmørk, og eingin av teim fekk

boð ella skriv um verjuskuldur uttan ein, sum tók lærarapláss í Danmørk. Hann fekk tilíkt skriv aftaná, at hann hevði fingið lærarastarv har niðri.

Altso ein føroyingur, sum búsetur seg í Danmørk, verður verjuskuldugur og onkur, sum gongur í skúla longri enn tað normalu lærutíðina.

Tá ið tjóðveldismenn geyla upp um verjuskuldur, so man tað verða tí, at teir hava ovlanga tíð um at lera. Hví teir lera ovleingi, megu teir so sjálvir greiða frá. Men um teir fáa boð, kunna teir søkja um at sleppa frá, og tað sleppa teir altíð uttan so, at teir búsetast í Danmørk.

Føroyingar, sum áður eru búsettir í Danmørk, koma tá eisini undir verjuskuldur. So tað er einki broytt hesum viðurskiptum viðvikjandi. Soleiðis hevur tað altíð verið.

Onkur, sum lesur t. d. 10 ár til lærara ella 15 ár til lækna, verður kanska at fáa boð um at gera verjuskuldur. Kanska eru fólk har niðri troyst av at hava slík individir malandi har niðri, og kanska finna danir uppá at »forskrekkja« slík ja, hvat skal ein siga?

Er tað veruliga so, at »14«-menn fleiri ferðir hava fingið boð um at gerast soldátar?

Latum okkum fáa navn teirra at vita. Slíkir menn eiga ikki at krógva seg undir donskum sum t. d. »føroyingar«, tí nakað prýði fyri Føroyar eru teir als ikki.

Føroyingur.

So roynast . .

(Framhald frá 1. síðu)
fleiri fiskimenn við mæti — at teir eru fírir fyrri at skapa okkum tey munandi betri. Í hesi vón fari eg á val 8. november og setið kross við javnaðarlistan og tað sama veit eg at fjóldin av starvsbrøðrum mínum gera. Eingin fiskimaður ella arbeiðari má spilla sína atkvøðu við at atkvøða fyri nokrum øðrum flokki.

Fiskimaður sunnan úr oyggj.

Har skulu tit síggja trøllmenninar miklu, tjóðveldismenninar

Fólkafloksmenninar eru ikki verri!

Teir siga:

»Nú hava vit ov nógvan toll og ov nógvan skatt, men koma tjóðveldismenn og fólkafloksmenn til ræðið, í landsstýrið, skulu tit ikki bara fáa míni skatt og míni toll, men tit skulu fáa:

Betri skúla við at vit yvirtaka skúlskapin og harvið átaka okkum at gjalda kr. 3,8 milj. sum danski státturin rindar av skúlaútreiðslum okkara í dag. Vit koma ikki bert at rinda hesa meirútreiðslu, men eisini tað, sum tað kostar at gera skúlskap okkara enn betri, og so tað vit gjalda í dag aðrar 3,8 milj. hin samlaða útreiðslan til skúlskapin vil tá koma at ligga um 8 miljónir.

Betri sosiala forðing, tá ið vit yvirtaka hana alla sjálvir og átaka okkum at rinda eisini tann partin, sum státturin rindar, og sum í fjárgjafirnum 1963 verður at ligga um 8 miljónir, meðan okkara partur verður at ligga um 7 miljónir. Herafrat verður so at leggja tað, sum vit tjóðveldismenn og fólkafloksmenn koma at leggja aftrat fyrri at gera sosiala viðurskiptini enn og betri, og tað kann ikki

vera minni enn miljónir, so tilsamans tá verður táljan um einar 16 milj.

Betri politivald við at vit yvirtaka tað alt sum tað er og rinda tað sum státturin í dag rindar, ið er ikki so lítið, og tað, sum tað kostar at gera politíð betri enn tað nyttuleysa danska vit hava í dag.

Betri sjóverju við at vit yvirtaka hana sjálvir og rinda tað stívu miljónina sum státturin rindar aftrat tí, sum lógtíngið rindar í dag, ið eigur at ligga um eina stíva hálva miljón. Herafrat skulu vit leggja miljónurnar, sum nútímans sjóverju skip kosta at byggja og halda.

Betri uttanríkisstænastu við at vit yvirtaka hesa fyri Føroyar og seta okkara egnu umboðsmenn á egnu ambasadur við egnum ambasadurum og konsulum, ið vit rokna at koma at kosta nógvur eyka miljónir fyri okkara kera fosturland Føroyar.

Alt betri við at yvirtaka alt við øllum útreiðslum, eisini teimum, sum státturin nú hevur, tilsamans um einar 20—25 miljónir.

Vit tjóðveldismenn spyrja

Deyðastraffin fyri landasvik undir kríggi

Hesin spurningur hevur verið til ummælis hjá ymsum monnum, millum annað hjá formanni Føroya javnaðarflokks.

Hann mælir frá at broyta stöðuna, ið norðlenska fólkid hevði tikið til spurningin um deyðsstraff, sjálvt um talan var einans um at innføra deyðsstraff fyri landasvik undir kríggi.

Men tá ið spurningurin kom fyri fólkaflokkska og sambandska landsstýrið tók tað undir við danska fólkatinginum, at tá ið talan var um so svár og ræðulig brotsverk sum landasvik undir kríggi, kundi straffurin verða deyðsdómur.

Eini dani segði, at tað sum

danir undir krígnum høvdu upp lívað, at stórt givir menn sviku land sitt og fólk, svik sum bar deyðan við sær fyri rúgvu av landsmonnum, kann ikki hugsa sær at eira tilkum monn um og kvinnum, men má vera fyrri at rudda tey burtur, so tey skulu ikki fáa høvi at gera slíka skaðagerðir aftur. Lívretturin hjá teimum sakleysu krevur tað.

Vit skilja hesa hugsan.

Men vit kunnu ikki rýma frá tí stöðu, at eingin hevur rætt at taka liv uttan Hann sum gav tað.

Roynt má vera at goyma skaðadýrið, landasvikjarið, so burtur, at hann ongan møguleika skal hava at rýma og gera nýggja landasvikagerð.

Tað fellur okkum annars fyrri bróstið, at eisini fólkafloksmenn við »Dagblaðnum« á odda nú falla sum úlvur yvir danir fyrri deyðsstraffalógina. Saman við sambandsmonnum og gamla sjálfstýrismonnum eru fólkafloksmenn teir einastu føroyingar sum hava góðtikið deyðsstraffina fyri landasvik undir kríggi (tað er bara fyri landasvik undir kríggið sum deyðsstraffin gildir).

tykkum føroysku veljarar, um hetta ikki er óført, um tað er nakar av tykkum, sum kann hugsað annað enn at velja okkum tjóðveldismenn tann 8. november 1962?»

Jú, sanniliga bara tit so kundu sagt okkum veljarar, hvussu tit við míni tolli og beinleiðis skatti kunnu rinda fyrst tað, sum Føroyar nú hava í útreiðslum av okkara almenna húsarhaldi, og síðani tær 3,8 miljónir, státturin rindar til skúlskapin, tær 8 miljónurnar, státturin rindar av sosiala forðingini, ta stívu miljónuna, státturin rindar til sjóverjuna, tær lat okkum siga 4—5 miljónur, sum uttanríkisumboðið kring heiminn verður at kosta okkum, um vit bara ikki skulu verða við sviðið soð og sita við skerðum luti í mun til viðurskiptini, vit hava í dag við felagsskapinum við Danmørk um tey nevndu ymsu stórmálini.

Okkara fjggjarlóg er farin einar trýggjar miljónir upp um trítí miljónir.

Bara tit tjóðveldismenn kundu greitt okkum, hvussu tit skulu gjalda 30 miljónir aftrat hesum 33 miljónum við mínni toll og míni beinleiðis skatti enn vit hava í dag.

Kunnu tit ikki geva okkum eina sámliga frágreiðing um hetta, megu vit veljarar fara at halda tykkum vera skilaloysingar fyrri ikki at siga orvitisfiskar, ið eingin rættshugsandi maður ella kvinna, ið vilja skapa betri skúlskap betri sosiala forðing, betri politivald, betri sjóverju, betri uttanríkisstænastu viðvikjandi føroyskum áhugamálum, betri kor á øllum okjum, enn vit hava í dag, tann 8. november kann fara at velja.

Eg veit, at tit onga slíka frágreiðing kunnu geva, tí fari eg at loyva mær at siga við allar arbeiðarar, allar fiskimenn, allar føroyskar veljarar :

Hugsið tykkum væl og leingi um, áðrenn tit gera tað dæmgerð at velja nakran tjóðveldismann, og eg kann taka fólkafloksmenninar við í mínum varskógi, tí teir siga eisini at vera loysingarmenn. Hákuð Djurhuus, formaður fólkaflokksins við tingmanninum og blaðstjóranum fyri fólkaflokkin sogdu á tingi við tjóðveldismenninar, at teir og teirra flokk ur vildu greiða atkvøðu fyri loysing, um tjóðveldismenninar komu fram við einum loysingarruppskoti.

Politiskar orvitisfiskar og skilaloysingar kunnu vit ikki velja.

Veljið javnaðarmenn á ting!

ILLOYALT

Útvarpið hevði eina rættleiðing í Jeygarkvøldsendingini um at teir handverkarar, ið arbeiða hjá byggifelagnum Danberg & Joensen í Mjorkadal, og sum gjordist limir í Kaldbaks arbeiðarafelag vóru handverkarar av bygd, ið ikki vóru limir í Havnar handverkarafelag, og at teir fyra, ið vóru limir í Havnar handverkarafelag, vildu ikki gerast limir í Kaldbaksfelagnum og rýmdi tí úr arbeiðinum í Mjorkadali, og arbeiða nú hjá byggifelagnum við annað arbeiði í Havn.

Hertil er at siga, at hetta er skeiv frágreiðing hvør i enn so hevur givið útvarpinum hana, tí teir handverkarar, ið gjordist limir í Kaldbaks arbeiðarafelag vóru allar limir í Havnar handverkarafelag, teir komu beinleiðis frá Havnar handverkarafelag og gjordist limir, sum rimiligt er og sum gerðadómurin eisini fyriskrivaði, í tí felagi, ið hevði arbeiðsrætt á staðnum.

Tað at seta handverkarar av bygd í ein lægri klassa forir neyvan til tað endamálið ið Føroya handverkarafelag hevur sett sær fyrri, at savna allar handverkarar í Føroyum í ein samfelagsskap.

Tvøroyri, 8. október, 1962.

Gunnar Petersen.

NORÐOYA SPARIKASSI

lit. 5043

stovnaður 1919

lit. 5043

Sparikassin er opin kl. 10—12 og 14—16, leygardag 10—12½.

Lán verða givin móti veð í jørð og bygningum.

Renta av innskoti er 3½ % p. a. og av innskoti

uppá uppsøgn 4 % p. a.